

PUBLIEKE
SECTOR
ACCOUNTANTS

Managementletter 2025

Aan het dagelijks bestuur van
Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie,
Heffing en Waardebepaling (SVHW)
T.a.v. de heer M. Heemskerk
Postbus 7059
3286 ZH KLAASWAAL

Onderwerp

Managementletter 2025

Datum

31 oktober 2025

Kenmerk

312024104.25.649

Geachte leden van het dagelijks bestuur,

Wij hebben met veel genoegen, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2025, de interim-controle voor uw gemeenschappelijke regeling uitgevoerd. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. In onze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen opgenomen. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2025 te signaleren en onder uw aandacht te brengen.

Wij merken op dat deze brief is opgesteld ten behoeve van het dagelijks bestuur van Samenwerkingsverband Vastgoedinformatie Heffing en Waardebepaling (SVHW). Deze brief mag u niet zonder onze toestemming aan derden mag verstrekken.

Gebruik de bevindingen en aanbevelingen als concrete input om de bedrijfsvoering en jaarrekening actief te verbeteren. Graag willen wij deze rapportage en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader met u bespreken.

Met vriendelijke groet,

Publieke Sector Accountants B.V.

R. van Hattem MSc RA

Inhoudsopgave

Contact:

De volgende personen kunnen benaderd worden bij vragen met betrekking tot deze managementletter:

Ralf van Hattem

06 – 1234 5175

rvanhattem@psa-ra.nl

Sylvia Jansen

06 – 1321 3929

sjansen@psa-ra.nl

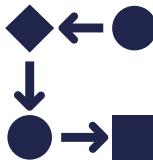
Managementsamenvatting	1
1. Inleiding	3
2. Evaluatie van uw interne beheersing.....	6
3. Procesbevindingen.....	10
4. Thema's jaarrekening- en jaarverantwoordingencontrole	13
5. IT-omgeving.....	17
6. Actualiteiten	23
7. Follow-up eerdere bevindingen	28

Managementsamenvatting

Managementsamenvatting

1

 Uw organisatie maakt stappen in het verbeteren van de interne beheersing	 De aandachtspunten bij de frauderisicoanalyse zijn opgepakt	 Adviezen en bevindingen op het gebied van de interne beheersing in uw processen
 Belangrijke aandachtspunten op het gebied van informatiebeveiliging	 Aandachtspunten bij het opstellen van de jaarstukken	 Aandachtspunten bij het opstellen van de jaarverantwoordingen

1. Inleiding

1. Inleiding

Onze controleaanpak is risicogericht

In het kader van onze interim-controle hebben wij de interne beheersingsomgeving onderzocht, voor zover deze relevant is voor de bijdrage daarvan aan de getrouwheid van de jaarrekening en de getrouwheid van de jaarverantwoordingen. De door ons uitgevoerde werkzaamheden zijn gebaseerd op onze professionele oordeelsvorming, waarbij we de risico's hebben ingeschat dat de jaarrekening en jaarverantwoordingen een materiële afwijking bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij deze risico-inschattingen hebben wij de interne beheersing betrokken voor zover deze relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en jaarverantwoordingen en het getrouwe beeld daarvan. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel te geven over de effectiviteit van de interne beheersing. Onze analyse en evaluatie zijn daardoor beperkter dan bij een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel. Hierdoor kunnen niet alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen zijn geïdentificeerd.

Daarnaast hebben wij een aantal aandachtspunten benoemd die naar ons oordeel relevant zijn om bij de controle aandacht aan te besteden. Hieronder geven wij de belangrijkste aandachtspunten voor de jaarrekeningcontrole en de jaarverantwoordingen 2025 van uw gemeenschappelijke regeling weer.

Aandachtspunten voor controle en rapportage

Voor de controle van de jaarrekening en jaarverantwoordingen 2025 hebben wij een aantal aandachtspunten geïdentificeerd die een verhoogd (bruto) risico kunnen vormen op fouten of afwijkingen in de financiële verslaggeving, vóórdat er beheersingsmaatregelen zijn toegepast om deze risico's te beperken. Deze risico's kunnen een materiële fout in uw jaarrekening veroorzaken en mogelijk impact hebben op de bedrijfsvoering. Het opnemen van een risicogebied of aandachtspunt in deze opsomming betekent niet dat daadwerkelijk sprake is van risico's die zich manifesteren. De aandachtspunten zijn enkel bedoeld om aan te geven dat wij tijdens onze controle (extra) aandacht zullen besteden aan deze gebieden. Wij maken hierbij onderscheid tussen de jaarrekening en jaarverantwoordingen:

Algemene risicogebieden

- De voortgang en status van de (noodzakelijke en gewenste) verbeteringen met betrekking tot de kwaliteit van de interne beheersing.
- Voortgang van de (geplande) kwaliteitsimpulsen aan uw IT-omgeving.
- De actualiteit van de gevoerde administratie(s), gericht op de betrouwbaarheid van de (tussentijdse) informatievoorziening.
- Vanuit de controlerichtlijnen dienen wij specifiek aandacht te besteden aan de mogelijkheid die het management heeft om specifieke controlemaatregelen te omzeilen. Dit risico is niet uniek voor het SVHW. Belangrijke voorbeelden zijn de memoriaalboekingen (handmatige (correctie)boekingen) en posten die gezien hun aard schattingselementen in zich hebben.

Jaarrekening:

- Voorzieningen: vanwege het schattingselement en de daarmee samenhangende (subjectieve) schattingsonzekerheden.
- Naleving van de (Europese) aanbestedingsregels.
- Het risico op het ontbreken van een prestatieverklaring in het inkoopproces.
- Het risico op een onrechtmatige handmatige betaling.

Jaarverantwoordingen:

- Het opleggen en innen van aanslagen vindt niet juist, volledig en/of tijdig plaats, doordat niet alle subjecten en objecten worden aangeslagen of doordat onjuiste tarieven worden gehanteerd;
- De belastingopbrengsten zijn niet volledig, doordat ten onrechte kwijtschelding, bezwaar of oninbaarverklaringen worden verleend;
- Risico dat de opbrengsten onvolledig zijn doordat niet alle objecten zijn opgenomen in de heffingsadministratie;
- Risico dat de aanslagen onvolledig zijn doordat objecten zijn geblokkeerd of ten onrechte zijn vrijgesteld;
- Risico dat de debiteuren onnauwkeurig zijn gewaardeerd (voorziening dubieuze debiteuren);
- Risico dat schattingsposten 'nog op te leggen aanslagen' per balansdatum onnauwkeurig of onvolledig zijn bepaald

Ter voorkoming van een materiële fout in de jaarrekening en jaarverantwoordingen heeft u voor bovenstaande risicogebieden interne beheersingsmaatregelen getroffen. Wij hebben ons tijdens de interim-controle gericht op de opzet en het bestaan van de door u ingerichte beheersingsomgeving, die deze risico's moeten verkleinen.

Materialiteit

De materialiteitsbepaling bij SVHW is gebaseerd op het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO) en het controleprotocol 2025. Deze materialiteit is gebaseerd op 2% van de totale lasten exclusief dotaties aan de reserves. Bij onze controleplanning zijn wij vooralsnog uitgegaan van de cijfers volgens de primaire begroting 2025. Wanneer de jaarrekening 2025 beschikbaar is, zullen wij onze materialiteitbepaling op basis van de werkelijke cijfers over 2025 herzien. Bij de interim-controle is uitgegaan van:

Bron: begroting 2025*	Afwijkingen in de jaarrekening en onzekerheden in de uitvoering van de controle
Goedkeuringsmaterialiteit	€ 374.000

*de totale lasten (excl. stortingen in de reserves) op basis van de primaire begroting 2025 bedragen € 18.717.000.

Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteert het dagelijks bestuur in afstemming met het algemeen bestuur een verantwoordingsgrens van 2% vanaf 2025. De rapporteringsgrens voor de paragraaf Bedrijfsvoering en het accountantsverslag wordt gesteld op € 25.000.

Voor de controle van jaarverantwoordingen maken wij gebruik van de materialiteit die geldt voor de controle van de jaarrekeningen van de deelnemers. Wij hebben dit opgevraagd bij de betrokken accountants en zullen dit opnemen in de definitieve controleaanpak.

Voor de controle op naleving van de WNT hanteren wij een lagere materialiteit. Deze specifieke materialiteitsberekening is verplicht gesteld vanuit het controleprotocol WNT.

2.

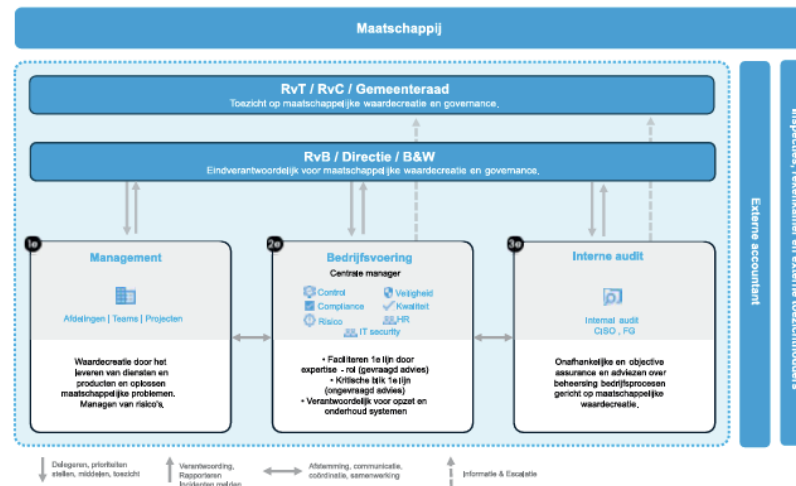
Evaluatie van uw interne beheersing

2. Evaluatie van uw interne beheersing

Til uw interne beheersing naar een hoger niveau

Onze controleaanpak is naast het controleren van de jaarrekening gericht op het verbeteren van uw bedrijfsvoering inclusief digitalisering hiervan. In onze controle hanteren wij daarvoor het zogenaamde “3-lines model” voor de overheid en non-profitsector (3LMO). Dit model geeft handvatten om te beoordelen waar in de interne beheersing risico's worden ondervangen:

- In de **eerste lijn**: in het primaire proces, onder verantwoordelijkheid van de procesbeheerder (interne controle/interne beheersing in het proces).
- In de **tweede lijn**: in de ondersteunende processen zoals financiën, HR en projectmanagement, waar “checks and balances” zijn ingericht om fouten te signaleren (interne controle) en de effectiviteit van processen te beoordelen.
- In de **derde lijn**: in uw verbijzonderde interne controle (VIC) achteraf, die naast een focus op rechtmatigheid en risicobeheersing ook gericht is op informatiebeveiliging en privacywetgeving.

In het afgelopen jaar hebben wij, en vooral uw organisatie zelf, vastgesteld dat veel processen al lange tijd onveranderd zijn gebleven. Als gevolg daarvan heeft in 2025 het managementteam van het SVHW een verbeterplan vastgesteld met betrekking tot de administratie en bedrijfsvoering van het SVHW. Daarmee laat uw gemeenschappelijke regeling zien actief te werken aan het versterken van de interne controle (VIC) en het verbeteren van de bedrijfsvoering. Wij beschouwen het verbeteren van de bedrijfsvoering als een doorlopend proces. Het is dan ook positief dat uw organisatie initiatief heeft genomen en een breed verbeterplan heeft opgesteld waarin deze punten nadrukkelijk aan bod komen.

De uitvoering van het verbeterplan vergt uiteraard tijd. Wij volgen de voortgang van dit traject en blijven dit ook in de komende periode monitoren. Daarnaast verwachten wij dat uw organisatie het plan regelmatig evalueert en waar nodig bijstuurt. Wij hebben bij deze interim-controle zeker ook al de eerste positieve effecten van dit verbeterplan gezien.

Tijdens onze interim-controle hebben wij aanvullend enkele verbeterpunten vastgesteld. Deze zijn opgenomen in hoofdstuk 3 van deze rapportage.

Frauderisicoanalyse

Fraude binnen organisaties in de publieke sector krijgt veel aandacht in de media. Logisch ook, aangezien het om publiek geld gaat. Dit onderschrijft het belang om goed grip te krijgen op de frauderisico's binnen uw organisatie.

Omdat bij fraude sprake is van bewust handelen van personeel of management, is een goede frauderisicoanalyse ook in uw belang, ter voorkoming van daadwerkelijke fraude. Wanneer u vervolgens informatie geeft over de wijze van beheersing (bijvoorbeeld in het jaarverslag) en indien van toepassing over vermoedens van fraude, over onderzoek dat is verricht en over maatregelen om herhaling te voorkomen – voor zover deze informatie openbaar is –, draagt dit bij aan het vertrouwen van belanghebbenden in uw gemeenschappelijke regeling.

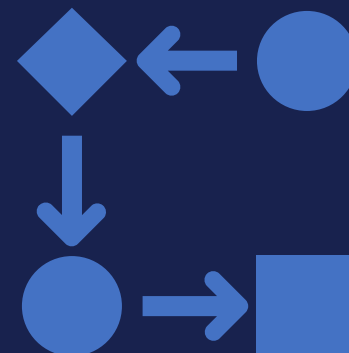
In 2025 heeft uw gemeenschappelijke regeling de frauderisicoanalyse geactualiseerd. Wij zien de aandacht voor frauderisico's binnen uw organisatie als een positieve ontwikkeling. De door u zelf uitgevoerde frauderisicoanalyse vormt voor controlerend accountants het startpunt van hun werkzaamheden ten aanzien van frauderisico's. Voor de verdere ontwikkeling van uw frauderisicoanalyse hebben wij voorgaand jaar enkele aandachtspunten benoemd.

Hieronder zijn deze – inclusief de huidige status – opgenomen:

Aandachtspunt	Status
U beschrijft risico's en interne beheersingsmaatregelen in uw analyse, deze kunnen op onderdelen concreter gemaakt worden. Wij adviseren u de interne beheersingsmaatregelen vast te leggen conform: de uitwerking van de '6 W-vragen'.	 De 6w's zijn zichtbaar toegevoegd in de frauderisico-analyse bij de beschrijving van de opzet van de interne beheersingsmaatregelen.
Om de link met de interne werkplannen verder te verbeteren adviseren wij u om tevens vanuit de risicoanalyse een koppeling te maken. Vervolgens zou u de conclusies over het bestaan van interne beheersmaatregelen in het kader van fraude, vanuit uw werkplannen zichtbaar kunnen maken in uw analyse.	 In de frauderisicoanalyse is opgenomen of en in welk VIC werkprogramma de interne beheersmaatregelen worden getoetst. Op deze manier is de link zichtbaar tussen de frauderisicoanalyse en de uitgevoerde werkzaamheden.

Om uw frauderisicoanalyse tevens te koppelen aan de jaarrekening en jaarverantwoordingen, adviseren wij u om de jaarrekeningposten en de omvang te benoemen per risico. Indien een risico niet direct te koppelen is aan een jaarrekeningpost, maar gericht is op de totale jaarrekening, of bijvoorbeeld een reputatierisico betreft, kan er uiteraard geen omvang aan gekoppeld worden, dit kan dan nader worden toegelicht. Wij adviseren om ook het proces van totstandkoming van de frauderisicoanalyse te documenteren en hierbij met name te zorgen dat alle relevante actoren bij dit proces te betrekken.	 De jaarrekeningposten inclusief omvang zijn toegevoegd aan de frauderisicoanalyse
Wij adviseren dit document ten minste jaarlijks op de agenda te plaatsen van directie en bestuur.	 De frauderisicoanalyse is geïntegreerd in het verbijzonderde interne controleplan en wordt als zodanig
Wij adviseren de frauderisicoanalyse te integreren in uw reguliere planning & controlcyclus, bijvoorbeeld als onderdeel van het verbijzonderde interne controleplan.	jaarlijks voorgelegd aan het MT en het dagelijks bestuur van SVHW.

3. Procesbevindingen

3. Procesbevindingen

10

Controle invoeren tarieven belastingverordeningen

Voorafgaand aan het invoeren van de tarieven in het systeem stelt uw organisatie zogenoemde tarievenboeken per deelnemer op. Een tweede persoon controleert de tarievenboeken. De tarievenboeken zijn de basis voor het invoeren van de tarieven in Key2belastingen. Meerdere controles volgen op de ingevoerde tarieven, waarbij een vergelijking plaatsvindt tussen de tarievenboeken en de gegevens in Key2belastingen. Het proces rondom het invoeren van tarieven is nu zeer uitgebreid met diverse vergelijkbare controles die door verschillende mensen worden uitgevoerd. Uit de vastleggingen van de controles blijkt nu niet duidelijk welke controlestappen de verschillende functionarissen hebben uitgevoerd.

Door het inrichten van een grote hoeveelheid aan (dezelfde) controles door verschillende personen loopt u het risico dat mensen zich onvoldoende verantwoordelijk voelen voor de controle en om die reden de controle niet voldoende diepgaand uitvoeren.

Binnen dit proces worden veel controlestappen uitgevoerd. Onduidelijk is welke controlestappen precies gezet worden op basis van de vastleggingen die er zijn. Wij adviseren om de vastleggingen te verduidelijken door aan de vastlegging toe te voegen welke checks gedaan zijn aan de hand van welke documentatie.

Controle publicatie verordeningen

Om een grondslag te hebben voor het opleggen van belastingen moeten de verordeningen van de gemeente officieel gepubliceerd worden. Uw jurist voert hier een controle op uit, maar legt dit niet zichtbaar vast.

U loopt het risico dat u een belastingaanslag oplegt zonder dat daar een grondslag voor is.

Ons advies is om de controle van de publicatie van de verordeningen van de deelnemers zichtbaar vast te leggen, waarbij van belang is dat minimaal het volgende vastligt:

- Aan de hand van welke documenten (/URL's) is gecontroleerd dat de verordeningen zijn gepubliceerd
- Op welke datum is dit vastgesteld?
- Wie heeft dit vastgesteld?

Contractenregistratie

In AFAS is het momenteel mogelijk om een contract te registreren zonder een contractwaarde in te vullen. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij raamovereenkomsten waarbij geen directe verplichting wordt aangegaan.

Doordat het systeem deze optie toelaat, bestaat het risico dat contracten zonder waarde worden ingevoerd, terwijl er wél sprake is van een financiële verplichting. Ook bij raamcontracten geldt vaak een maximale waarde en/of een geraamde waarde. Als deze niet wordt vastgelegd, ontstaat het risico op onrechtmatige inkopen.

Het systeem stelt geen verplichting om een contractwaarde in te voeren bij het registreren van een contract. Hierdoor ontbreekt een belangrijke controle op de financiële impact van contracten. Maak het verplicht om een contractwaarde in te vullen bij het registreren van contracten. Dit versterkt de monitoring vanuit de registratie en voorkomt dat waardevolle informatie ontbreekt. Bovendien kan in de toekomst een koppeling worden gelegd tussen contracten en verplichtingen. Een correcte contractwaarde is dan essentieel voor een betrouwbare toetsing.

Prestatielevering

SVHW hanteert momenteel geen vast format voor het vastleggen van prestatielevering.

Zonder een uniform format kunnen prestatieverklaarders zelf bepalen hoe zij de prestatielevering registreren. Dit vergroot het risico dat de vastlegging niet voldoet aan de gewenste kwaliteit of volledigheid.

Het SVHW is bezig met het ontwikkelen van een format prestatielevering. Dit biedt houvast en verhoogt de kwaliteit van de vastlegging. Zorg voor een zorgvuldige uitrol, waarbij medewerkers actief worden getraind en ondersteund. Geef duidelijke uitleg en praktische voorbeelden per afdeling, zodat het format goed wordt begrepen en toegepast. Vermijd een generieke aanpak; maatwerk en begeleiding zijn essentieel voor succesvolle implementatie.

4. Thema's jaarrekening- en jaarverantwoordingen controle

4. Thema's jaarrekening- en jaarverantwoordingencontrole

13

Proces jaarrekeningcontrole en onze algemene aandachtspunten hierbij

Als voorbereiding op de controle van de jaarrekening geven wij u de volgende aandachtspunten mee:

- Tijdige en volledige oplevering van de jaarstukken 2025 (compleet boekwerk), inclusief zichtbare interne controle op de naleving van de verslaggevingsvoorschriften (BBV) door middel van volledige invulling van de (door ons aan u) aangeleverde Checklist BBV 2025.
- Tijdige, betrouwbare en volledige aanlevering van documentatie, zoals door ons opgevraagd via de nog toe te sturen werkafsprakenlijst jaarrekeningcontrole 2025. Borg de kwaliteit van het opsteldossier door bijvoorbeeld een kwaliteitsbeoordeling uit te laten voeren. Zo bent u volledig in het verzamelen van de informatie van zowel de accountant als uw balansdossier.
- Tijdige oplevering van het rechtmatigheidsdossier en overige interne controlewerkzaamheden.
- Aansluitingen tussen jaarrekening, financiële administratie en sub administraties. Specifiek het aanleveren van specificaties en sub administraties die aansluiten op de stand per balansdatum.
- Voorzieningen. Het is van belang dat u duidelijk documenteert hoe de stand van de voorziening is bepaald, wat de uitgangspunten zijn geweest om deze te bepalen en welke onzekerheden er mogelijk nog in zitten. De nadruk hierbij ligt op de documentatie van het schattingselement en de wijze waarop het management expliciet stelling neemt bij het onderbouwen en motiveren van de uitgangspunten rondom deze schattingen en daarmee de voorzieningen. Wij verzoeken u daarom deze onderbouwing en motivatie in een zogenaamd "position paper" op te nemen als onderdeel van het balansdossier 2025 dat ten grondslag ligt aan de jaarrekening 2025.
- Zichtbare analyse van de activa van uw gemeenschappelijke regeling naar de stand per 31 december 2025, om vast te stellen dat alle activa met een boekwaarde nog in gebruik zijn binnen uw organisatie.
- Zichtbare analyse van de afschrijvingspercentages op de activa rubrieken.
- Zichtbare analyse op de kredietoverschrijdingen.
- Voortdurende aandacht voor de afgrenzing van inkopen.
- Verwerking opbrengsten invorderingskosten: Vanaf 2025 is besloten de opbrengsten die het SVHW ontvangt voor invorderingskosten niet meer ten gunste van het resultaat van het SVHW te verwerken. De opbrengsten worden conform het besluit van het algemeen bestuur verdeeld over de deelnemers naar rato van de deelnemersbijdragen. De debiteurenstand per 31-12-2024 wordt nog afgewikkeld binnen het SVHW, ook door eventuele vorderingen die in 2025 pas zijn ontstaan. De verwerking van deze wijziging is qua verslaggeving van belang voor de jaarrekeningcontrole. De opbrengsten invorderingskosten zullen in het overzicht van baten en lasten terugkomen van het SVHW. De werkelijk geïnde opbrengsten

(hoger dan de debiteurenstand per 31-12-2024) worden middels een verdeelsleutel, gebaseerd op de verdeling van de deelnemersbijdragen, teruggelegd bij de deelnemers. Wij adviseren deze verwerkingswijze toe te lichten in de grondslagen in de jaarrekening 2025.

Proces jaarverantwoordingen en onze algemene aandachtspunten hierbij

Als voorbereiding op de controle van de jaarverantwoordingen geven wij u de volgende aandachtspunten mee:

- Tijdige en volledige oplevering van de jaarverantwoordingen 2025 per deelnemer. Wij verwachten hier de jaarverantwoordingen in het format zoals wij deze moeten waarmerken.
- Tijdige, betrouwbare en volledige aanlevering van documentatie, zoals door ons opgevraagd via de nog toe te sturen werkafsprakenlijst jaarverantwoordingen 2025. Borg de kwaliteit van het opsteldossier door bijvoorbeeld een kwaliteitsbeoordeling uit te laten voeren. Zo bent u volledig in het verzamelen van de informatie van zowel de accountant als uw balansdossier.
- Tijdige oplevering interne controlewerkzaamheden, met name detailcontroles op de diverse belastingsoorten per deelnemer.
- Aansluitingen tussen jaarverantwoordingen en belastingadministratie. We hebben tijdens de interimcontrole vastgesteld dat hier ten opzichte van voorgaand jaar duidelijke stappen zijn gemaakt en dat deze uitdraaien uit de belastingadministratie makkelijker beschikbaar zijn.
- Nog op te leggen belastingen: adequate onderbouwing van de nog op te leggen belastingen in de jaarverantwoordingen 2025. Voorgaand jaar is deze controle overigens soepel verlopen. Wel ontvangen wij diverse vragen van accountants van deelnemers over de wijze van bepaling van deze post (met name bij gemeenten). Wij vragen u daarom om de verwachtingen over de bepaling van deze nog op te leggen posten, waarbij de ramingen als uitgangspunt worden genomen, met de deelnemers af te stemmen.

Aandachtspunten ten aanziën van de WNT- verantwoording in uw jaarrekening

In het controleprotocol WNT 2025 wordt de wijze beschreven waarop de accountantscontrole op de naleving van de WNT in het kalenderjaar 2025 dient plaats te vinden. Dit controleprotocol is minimaal gewijzigd ten opzichte van het vorige controleprotocol.

WNT-norm

Het voor u van toepassing zijnde algemeen bezoldigingsmaximum is voor 2024 gestegen van € 233.000 naar € 246.000.

Wijziging WNT-verantwoording

Ten opzichte van 2024 is het verantwoordingsmodel WNT 2025 op enkele onderdelen gewijzigd. De belangrijkste wijzigingen van het verantwoordingsmodel WNT 2025 zijn:

- De minimum deeltijdfactor van 0,025 fte is vervallen;
- De omvang van het dienstverband (de deeltijdfactor) dient te worden afgerond op drie decimalen. Dit geldt niet alleen bij de verantwoording van de deeltijdfactor, maar ook bij de deeltijdfactor die gebruikt wordt bij de berekening van het individueel toepasselijk (bezoldigings)maximum en het individueel toepasselijk drempelbedrag;

Wijzigingen in topfunctionarissen

Op basis van de gesprekken tijdens de interim-controle blijken geen wijzigingen in topfunctionarissen die effect hebben op uw WNT-verantwoording.

Opzet en bestaan maatregelen

Gedurende de interim-controle hebben wij uw organisatie bevraagd over de opzet en het zichtbaar aantonen van het bestaan van maatregelen in het kader van de WNT. U heeft dit gedurende de interim-controle nog niet geheel kunnen aantonen, deze werkzaamheden worden per jaareinde uitgevoerd. Dan zullen wij beoordelen of de maatregelen bestaan. Wij verzoeken u om als onderdeel van onze WNT-uitvraag tevens bestaansdocumentatie 2025 toe te voegen.

Aandachtspunten bij de jaarrekeningcontrole

In het kader van de jaarrekeningcontrole vragen wij u om een adequate voorbereiding van de WNT-verantwoording in de jaarrekening 2025, door de verantwoording intern te laten toetsen aan de hand van de wetgeving. Zorg voor het juist en volledig invullen van het WNT- model, met een zichtbare aansluiting naar de onderliggende berekeningen. Verder vragen wij uw aandacht voor mogelijk waarnemende topfunctionarissen en de zichtbare vastlegging van de controle op de overige functionarissen.

5. IT-omgeving

5. IT-omgeving

17

Tijdens de interimcontrole in 2025 hebben wij gesprekken gevoerd met verschillende IT-functionarissen binnen uw organisatie. Daarnaast hebben wij werkzaamheden uitgevoerd om de IT-omgeving van SVHW te beoordelen in het kader van de jaarrekeningcontrole. Wij hebben de scope van deze werkzaamheden afgestemd op de risico's die relevant zijn voor de jaarrekening. Daarom hebben wij ons beperkt tot de applicaties AFAS Online en Key2belastingen.

In dit hoofdstuk worden de bevindingen naar aanleiding van deze uitgevoerde werkzaamheden gespecificeerd.

Logische toegangsbeveiliging

Logische toegangsbeveiliging heeft betrekking op organisatorisch en softwarematig getroffen maatregelen gericht op het beschermen van de toegang tot de programmatuur en data tegen benadering door ongeautoriseerde personen. Het proces van logische toegangsbeveiliging moet de betrouwbaarheid van de identificatie, authenticatie en autorisatie van gebruikers en transacties in het systeem waarborgen. De inrichting van autorisaties in het systeem moet de kritieke functiescheidingen in de administratieve organisatie waarborgen. Wij hebben op dit onderdeel interviews gevoerd binnen het SVHW en diverse tests uitgevoerd. Hieruit blijken de volgende bevindingen:

Autorisatiematrix

Voor AFAS Online is geen autorisatiematrix beschikbaar, waardoor de toekenning van rechten niet gestandaardiseerd verloopt. IT kent, in overleg met Finance of HR, rechten toe op basis van eigen kennis en ervaring. Daarbij kopieert men vaak de rechten van een medewerker met een vergelijkbare functie. Bij Key2belastingen past men de autorisatiematrix niet structureel toe.

Doordat er geen gestandaardiseerde werkwijze is, kent men rechten mogelijk op een subjectieve manier toe. Als medewerkers hierdoor onterecht toegang krijgen, kunnen zij wijzigingen doorvoeren waarvoor zij niet geautoriseerd zouden moeten zijn. Dit brengt het risico met zich mee dat de functiescheiding binnen de organisatie wordt ondermijnd..

SVHW heeft geen duidelijk vastgesteld beleid voor het toekennen van rechten in AFAS via een autorisatiematrix. Hierdoor ontbreekt een gestandaardiseerde werkwijze. Het is aan te raden om een autorisatiematrix op te stellen waarin per functie de benodigde rechten zijn vastgelegd. Deze matrix dient vervolgens als basis voor het toekennen en wijzigen van rechten, zodat de inrichting aantoonbaar en controleerbaar is. Dit biedt bovendien mogelijkheden om het proces in de toekomst verder te automatiseren.

Superuserrechten:

Binnen AFAS Online beschikt één account over superuserrechten, terwijl de betreffende medewerker een operationele functie binnen Financiën vervult. Dit is onwenselijk vanuit het oogpunt van functiescheiding en risicobeheersing. Bij Key2belastingen hebben twee accounts superuserrechten. Eén daarvan behoort toe aan een medewerker met een operationele rol binnen het belastingproces; het andere account is actief, maar overbodig.

Door beheerrechten toe te kennen aan operationele medewerkers vergroot men het risico op ongeautoriseerde wijzigingen. Dit kan ertoe leiden dat medewerkers toegang krijgen tot functies of gegevens waarvoor zij niet geautoriseerd zijn. Daarnaast ontstaat het risico op potentieel misbruik van informatie.

Wij adviseren om overbodige accounts te verwijderen of te deactiveren. Daarnaast is het belangrijk dat beheerrechten niet worden toegekend aan medewerkers met een operationele rol binnen het proces. Om dit te waarborgen, raden wij aan om periodiek een autorisatiebeoordeling uit te voeren. Hiermee controleert men of uitsluitend medewerkers met een beheersfunctie beschikken over superuserrechten.

Periodieke review autorisaties:

Jaarlijks voert men bij het SVHW een review uit op de rechten en rollen binnen de Active Directory. Deze controle richt zich echter niet op de rechten binnen de relevante applicaties, waardoor belangrijke risico's mogelijk buiten beeld blijven.

Wanneer men rechten en rollen binnen een applicatie niet periodiek beoordeelt, ontstaat het risico op ongeautoriseerde toegang. Autorisaties kunnen daardoor afwijken van de vereisten voor functiescheiding, wat ertoe leidt dat functiescheidingen worden doorbroken. Hierdoor kan misbruik van autorisaties onopgemerkt blijven, wat de integriteit van de gegevens in de systemen aantast.

Het is aan te raden om de periodieke review van autorisaties uit te breiden naar applicatieniveau, waaronder Key2belastingen en AFAS. Men moet deze review uitvoeren op basis van een actuele autorisatiematrix (zie ook bevinding 1 onder logische toegangsbeveiliging). Het is belangrijk om de uitkomsten schriftelijk vast te leggen, zodat opvolging aantoonbaar en controleerbaar is. Een onafhankelijk leidinggevende of proceseigenaar, die niet betrokken is bij het beheer van de applicaties, moet de review goedkeuren om functiescheiding binnen dit proces te waarborgen.

In geval van een onvoldoende beheerst change management proces onderkennen wij voor de jaarrekeningcontrole het risico op onbeheerste wijzigingen in de functionele werking van de geautomatiseerde gegevensverwerkende systemen, waardoor de betrouwbare werking niet is gewaarborgd. Om dit risico te beheersen vinden wij het van belang dat voldoende beheersingsmaatregelen zijn ingericht binnen het change management proces van SVHW. Wij hebben op dit onderdeel interviews gevoerd binnen het SVHW en diverse tests uitgevoerd. Hieruit blijken de volgende bevindingen:

Wijzigingsbeheer:

De wijzigingsbeheerprocedure is operationeel ingericht, maar de uitvoering en vastlegging verlopen grotendeels informeel. Hierdoor is niet aantoonbaar dat wijzigingen volledig en risicogestuurd zijn beoordeeld, getest, opgevolgd en formeel geaccepteerd vóór doorvoering naar productie.

Bij één willekeurig geselecteerde wijziging in Key2belastingen hebben wij beoordeeld in hoeverre de wijzigingsbeheerprocedure aantoonbaar is toegepast. Op basis van de beschikbare informatie en toelichting tijdens het interview met de applicatiebeheerder constateren wij het volgende

- Beoordeling: De releasenotes worden door de applicatiebeheerder ontvangen en samen met het standaard testplan doorgestuurd naar de proceseigenaren en de ingehuurde applicatiebeheerder. Er vindt echter geen formele (schriftelijke) beoordeling van de releasenotes plaats. Er wordt niet vastgelegd welke onderdelen relevant of niet-relevant zijn voor de test en er wordt geen prioritering of selectie vastgelegd;
- Testwerkzaamheden: De testwerkzaamheden worden uitgevoerd door proceseigenaren aan de hand van een generiek testplan in Excel. Het testplan wordt niet release-specifiek geactualiseerd of afgestemd op de wijzigingen uit de releasenotes;
- Bevindingen: Eventuele bevindingen worden door de proceseigenaren vastgelegd in het testplan en vervolgens gedeeld met de applicatiebeheerder. Er vindt geen formele of schriftelijk aantoonbare terugkoppeling plaats naar de testers over de opvolging van deze bevindingen. De communicatie verloopt mondeling en informeel;
- Opvolging: Bevindingen die relevant zijn worden in de praktijk opgelost vóór productie, maar er is geen schriftelijke onderbouwing/ documentatie waaruit blijkt dat opvolging aantoonbaar heeft plaatsgevonden. De applicatiebeheerder houdt dit operationeel bij, maar zonder formele rapportage of vastlegging van beslismomenten;
- Formeel akkoord: Voor het installeren van de update in de productieomgeving wordt formeel akkoord van het MT verkregen, en dit wordt aangekondigd via het intranet ("Start"). Er is echter geen akkoord vanuit IT-beheer of een andere onafhankelijke partij op basis van de uitgevoerde testplannen en opvolging van de bevindingen. Het akkoord van de proceseigenaren en applicatiebeheerder vindt informeel (mondeling) plaats.

Doordat wijzigingen worden doorgevoerd zonder formele beoordeling, testdocumentatie en goedkeuring, ontbreekt voldoende controle voorafgaand aan productie. Hierdoor kunnen fouten ontstaan in koppelingen, scripts of de verwerking van gegevens, wat risico's met zich meebrengt voor de betrouwbaarheid van het systeem.

Wij adviseren om de volgende maatregelen te nemen:

- Beoordeel de releasenotes schriftelijk en leg vast welke onderdelen relevant zijn voor de test.
- Pas het testplan per release aan op basis van de beoordeelde releasenotes, zodat testwerkzaamheden risico gebaseerd en doelgericht plaatsvinden.
- Leg de opvolging van bevindingen aantoonbaar vast, bijvoorbeeld door een extra kolom in het testplan toe te voegen met de datum en status van afhandeling.
- Laat de formele goedkeuring voor productienamen plaatsvinden door een onafhankelijke IT-medewerker die niet betrokken is bij de testwerkzaamheden, om functiescheiding te waarborgen.

Gescheiden omgevingen:

De test- en productieomgevingen van zowel Key2belastingen als AFAS Online zijn fysiek van elkaar gescheiden. Tijdens het interview is gebleken dat er geen logische scheiding in autorisaties bestaat tussen ontwikkelaars, beheerders en eindgebruikers. Daarnaast accepteren en implementeren medewerkers soms wijzigingen in productie terwijl zij ook betrokken zijn bij de testwerkzaamheden. Hierdoor ontbreekt een aantoonbare en onafhankelijke beoordeling voordat wijzigingen worden doorgevoerd in de productieomgeving.

Medewerkers met gecombineerde rechten kunnen wijzigingen doorvoeren of gegevens benaderen buiten hun formele rol. Dit vergroot het risico op ongeautoriseerde wijzigingen, wat kan leiden tot fouten of verstoringen in productieomgevingen.

Wij raden aan om een logische scheiding in autorisaties door te voeren tussen ontwikkelaars, beheerders en eindgebruikers binnen Key2belastingen en AFAS Online. Wijs medewerkers die testwerkzaamheden uitvoeren geen rol toe in het accepteren en doorvoeren van wijzigingen naar productie. Laat een onafhankelijke medewerker, die niet betrokken is bij ontwikkeling of testen, de beoordeling en goedkeuring uitvoeren vóór productienamen. Leg deze beoordeling schriftelijk vast om functiescheiding en controleerbaarheid binnen het wijzigingsproces te waarborgen.

Continuïteit

In geval van een onvoldoende beheerst proces voor continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking onderkennen wij voor de jaarrekeningcontrole het risico op verstoringen die leiden tot verlies van gegevens, onbetrouwbaarheid van de gegevens en het niet beschikbaar zijn van kritieke geautomatiseerde gegevensverwerking. Daarnaast onderkennen wij inzake continuïteit ook bedrijfsrisico's. Om deze risico's te beheersen vinden wij het van belang dat er voldoende beheersmaatregelen inzake continuïteit

zijn ingericht binnen het proces van SVHW. Wij hebben op dit onderdeel interviews gevoerd binnen het SVHW en diverse documentatie opgevraagd. Hieruit blijkt de volgende bevinding:

Restoretests

Tijdens de interimcontrole hebben wij vastgesteld dat er nog geen restoretest is uitgevoerd voor Key2belastingen en AFAS Online. Medewerkers hebben nog geen back-up aangevraagd en getest binnen de eigen omgeving, waardoor niet aantoonbaar is dat herstelprocedures effectief functioneren.

Zonder een geteste restore van de kritieke server is het niet gegarandeerd dat systemen na een calamiteit correct herstellen. Als een restoretest uitwijst dat interne beheersmaatregelen niet effectief zijn, ontstaat het risico op dataverlies. Dit kan directe gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering en de continuïteit van de dienstverlening van SVHW.

Wij adviseren om periodiek een restoretest aan te vragen bij AFAS Online. Voer daarnaast een restoretest uit voor Key2belastingen en neem daarbij de kritieke servers en databases mee in de scope. Leg de testresultaten schriftelijk vast en beoordeel of het herstelproces correct functioneert. Evalueer de back-up- en herstelprocedures regelmatig om te waarborgen dat deze effectief blijven en blijven aansluiten bij de continuïteitseisen van de organisatie.

6. Actualiteiten

6. Actualiteiten

23

NBA Handreiking 1152 – Rechtmatigheid in consultatie

De NBA heeft de Handreiking 1152 Rechtmatigheidsverantwoording geactualiseerd na aanpassing van het BBV en de BADO. Het concept ligt momenteel ter consultatie en zal naar verwachting in **december 2025** definitief worden.

Belangrijke aandachtspunten uit de concept-handreiking:

- De rechtmatigheidsverantwoording van provincies, gemeenten en waterschappen **strekt zich ook uit tot beheershandelingen die door verbonden partijen in mandaat** worden uitgevoerd. Let hierbij op **duidelijke afspraken** over registratie en rapportage van onrechtmatigheden en hoe het dagelijks bestuur de betrouwbaarheid van deze rapportages kan vaststellen.
Het SVHW zit hier in een bijzondere situatie omdat sprake is van een bij wet gedelegeerde taak die wordt uitgevoerd. Concreet betekent dit dat eventuele onrechtmatigheden in de jaarverantwoordingen moeten worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording van de deelnemers. Eventuele onrechtmatigheden vanuit de jaarrekening van het SVHW, hoeven niet meegenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording van de deelnemers.
- Het advies is om de **verantwoordingsgrens** en de **materialiteit** gelijk te houden.

Daarnaast biedt de handreiking richtlijnen voor:

- De **rolverdeling** tussen algemeen bestuur, dagelijks bestuur en accountant.
- De **controleaanpak** en oordeelsvorming bij begrotingsafwijkingen.
- Het **herstel van fouten** in de rechtmatigheidsverantwoording na vaststelling van de jaarrekening.
- De **rapportering in de controleverklaring**, inclusief scenario's voor het benadrukken of aanpassen van het oordeel.

Nieuwe CAO uitzendkrachten per 1 januari 2026: de belangrijkste aandachtspunten

Per 1 januari 2026 treedt een belangrijke wijziging in de cao voor uitzendkrachten in werking. Uitzendkrachten krijgen voortaan arbeidsvoorwaarden gelijkwaardig aan die van vaste medewerkers. Voor gemeenschappelijke regelingen. kan dit impact hebben op lopende raamovereenkomsten én nieuwe inkooptrajecten.

De belangrijkste aandachtspunten zijn:

- **Loonsomtransparantie:** Inleners moeten volledig inzicht geven in arbeidsvoorwaarden van vaste medewerkers. Alleen met een open loonsomopbouw kunnen aanbiedingen van uitzendbureaus objectief worden vergeleken.
- **Prijsdruk en marge:** De kosten van uitzendkrachten stijgen naar verwachting als gevolg van de wijzigingen.
- **Contractmanagement:** Controle op facturatie wordt nog belangrijker.
- **Inkooptrajecten:** Lopende overeenkomsten en aanbestedingen dienen per 1 januari 2026 te worden herzien. Nieuwe trajecten zouden uitgesteld kunnen worden tot begin 2026, wanneer alle cao-details bekend zijn.

Paragraaf 'Overige gegevens' verplicht en maakt geen onderdeel uit van de jaarrekening

Het BBV is aangepast (artikel 24 lid 3). Gemeenten, gemeenschappelijke regelingen en waterschappen zijn nu verplicht een paragraaf 'Overige gegevens' op te nemen in de jaarstukken. Deze paragraaf **maakt geen onderdeel uit van de jaarrekening** en bevat onder andere de controleverklaring van de accountant.

Deze wijziging heeft gevolgen voor **het proces van opstellen, goedkeuren en publiceren** van de jaarstukken. Het Algemeen Bestuur keurt voortaan jaarstukken goed waarin de definitieve controleverklaring is opgenomen. Ook bij publicatie op de website moet de volledige jaarrekening inclusief de paragraaf 'Overige gegevens' beschikbaar zijn.

Duurzaamheid wordt meetbaar – bent u voorbereid?

Vanaf 2025 moeten grote ondernemingen rapporteren over hun duurzaamheid volgens de **Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)**. Decentrale overheden vallen nu nog niet onder deze verplichting. Toch krijgt u als gemeenschappelijke regeling mogelijk vaker vragen van partners zoals banken, leveranciers of samenwerkingsorganisaties over uw duurzaamheidsprestaties. Het niet kunnen tonen van deze informatie kan gevolgen hebben, bijvoorbeeld hogere financieringskosten.

In november 2024 is de **Handreiking Duurzaamheidsrapportage en -verantwoording** verschenen, met een bijdrage van Publieke Sector Accountants. De handreiking geeft een structuur en meetbare indicatoren (KPI's) op basis van ESG-principes (Environment, Social en Governance). Hiermee kunnen decentrale overheden vrijwillig duurzaamheidsinformatie rapporteren in lijn met internationale ontwikkelingen en de Green Deal.

Vanuit uw organisatie en de VNG is er reeds aandacht voor dit onderwerp. Op basis van uw jaarverslag blijken bijvoorbeeld thema's die aan duurzaamheid raken. Maar nog niet alle aspecten van duurzaamheid zijn in een integraal programma opgenomen. Wij adviseren u om alvast stappen te zetten:

1. Bepaal welke duurzaamheidsthema's belangrijk zijn voor uw gemeenschappelijke regeling en stakeholders.
2. Analyseer de impact, risico's en kansen (IRK) en bepaal wat materieel is.
3. Stel prestatie-indicatoren vast en zorg dat deze meetbaar zijn binnen uw administratie.

Door dit nu op te pakken, versterkt u uw positie in de keten, vergroot u transparantie en levert u input voor uw toekomstige strategie. Wij denken graag met u mee!

Nieuwe kadernota rechtmatigheid 2025 gepubliceerd: beperkte wijzigingen

De **Commissie BBV** heeft de **Kadernota Rechtmatigheid 2025** gepubliceerd. Hierin zijn de gevolgen verwerkt van de wijzigingen in het **Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado)**, het **Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV)**, het **Waterschapsbesluit** en het **Besluit financiële verhouding 2001** van 26 april 2025. Deze aanpassingen hangen samen met de verdere uitwerking van de rechtmatigheidsverantwoording. Ook de antwoorden uit de V&A-rubriek tot en met 1 september 2025 zijn meegenomen. De bepalingen gelden met ingang van het **verslaggevingsjaar 2025**.

Ten opzichte van de vorige versie zijn de wijzigingen beperkt, maar wel relevant:

- Vanaf 2025 valt de **verantwoordingsgrens** binnen een bandbreedte van **0% tot 2%** van de totale lasten. Voorheen was dit **0% tot 3%**.
- Het percentage geldt nu **voor rechtmatigheidsfouten en onduidelijkheden samen**, terwijl dit eerder apart gold.
- De **omvangbasis** voor het percentage wordt aangepast naar de lasten **exclusief toevoegingen aan de reserves**. Tot en met 2024 waren toevoegingen aan de reserves hierin nog wel opgenomen.

Nadere duiding als gevolg van oneffenheden in het BBV

Vanuit de **werkgroep decentrale overheden (WGDO)** signaleren wij dat er in het **BBV** nog enkele oneffenheden staan. De WGDO brengt deze onder de aandacht van het ministerie van BZK, met het verzoek deze via een verzamelwet te corrigeren.

In **artikel 3 lid 2** van het BBV is opgenomen dat de begroting en uitvoeringsinformatie inzicht moeten geven in de **financiële rechtsmatigheid**. In **artikel 3 lid 3** wordt dit echter niet genoemd, terwijl daar wel het vereiste van getrouw en duidelijk inzicht in de jaarstukken staat. Door deze ommissie is het **inzichtvereiste voor rechtmatigheid niet helder** af te leiden uit de wet.

Daarnaast bevat **artikel 24 lid 3** de bepaling dat de jaarstukken de paragraaf '**Overige gegevens**' moeten bevatten, waaronder de controleverklaring van de accountant. In de praktijk maken de 'Overige gegevens' echter een apart onderdeel uit van de jaarlijkse rapportage naast jaarrekening en jaarverslag. Om dit correct te laten aansluiten, zou deze bepaling beter in **artikel 24 lid 1 c** kunnen worden opgenomen. Zie hiervoor ook het eerder opgenomen punt in dit hoofdstuk.

Wij blijven dit volgen en informeren u zodra er duidelijkheid komt over de aanpassingen van het BBV.

7. Follow-up eerdere bevindingen

7. Follow-up eerdere bevindingen

28

Overzicht stand van zaken

Samenvattend overzicht van de aanbevelingen en actiepunten uit eerdere managementletters en accountantsverslagen en de status daarvan.

De prioritering in het overzicht betreft een nadere duiding vanuit kennisname van de processen en de procedures en de scope van de jaarrekeningcontrole en is een momentopname. Toekomstige ontwikkelingen en omstandigheden kunnen leiden tot een ander inzicht.

Samenvatting

Legenda	Omschrijving	Aantallen 2024	Aantallen 2025
	Opgelost	0	3
	Onderhanden	0	1
	Niet opgelost	0	1
	Nieuw	4	Zie hoofdstuk 3

Prioriteit - Hoog: direct oppakken, Midden: plannen, Laag: indien mogelijk

#	Aanbevelingen en actiepunten	Status 2024	Status 2025	Prioriteit
1	Onderbouwing prestatielevering inkopen			Midden
2	Boeking investeringsfacturen in de exploitatie met een correctie achteraf			Hoog
3	Autorisatie memoriaalboekingen inrichten in een workflow			Hoog
4	Controles op controlegetallen bij betalingen uitvoeren en documenteren			Hoog
5	Handmatige handelingen proces invorderingen beperken. Automatiseren lijkt niet mogelijk.			Midden